

7007

Młody

Nr 10 (30), czerwiec 2005 r.

Rzecz Młodych
co dwa tygodnie!
Multimedia,
Technika, Nowości
na przemian
z Naszymi Śmieciami

NAPISZ DO NAS!!!

RZECZMLODYCH@RZECZKROTOSZYNSKA.PL

Od gramofonu do MP3

Przez ostatnie 100 lat muzyka ewoluowała w zaskakującym tempie. Zaczęło się od wielkiego, nieporęcznego gramofonu, a skończyło na małym, łatwym w obsłudze odtwarzaczu MP3. Trudno sobie wyobrazić, jak będzie wyglądało urządzenie do słuchania muzyki za następnych 100 lat.

Cieężko jednoznacznie określić datę pojawienia się muzyki. Wiemy jednak, że już monotonne śpiewy ludzi jaskiniowych były pierwszymi próbami jej stworzenia. Człowiek prehistoryczny zapewne śpiewał, by dodać sobie otuchy i poprawić nastrój. Najstarszym znanym instrumentem były kości mamuta, którymi około 35 tysięcy lat temu ówczesni muzycy uderzali o siebie.

Zaczęło się od gramofonu

Historia gramofonu rozpoczyna się już w 1877 roku, kiedy to Thomas Edison zbudował tzw. fonograf (urządzenie do nagrywania i odtwarzania dźwięku). Szybki rozwój gramofonu nastąpił około 1925 r., z chwilą wprowadzenia elektrycznego sposobu zapisywania dźwięku. Igła gramofonu odczytywała dźwięki ze specjalnej płyty – najpierw monofonicznej, a od 1958 r. stereofonicznej.

Przez cały czas gramofon ulegał najróżniejszym przemianom. Zmieniano nie tylko wygląd i wymiary, ale cały mechanizm. Zmniejszono nacisk igły na płytę i wymiary igły. Napęd mechaniczny (sprężynowy) talerza zastąpiono napędem za pomocą silnika elektrycznego. Do odczytywania dźwięku zastosowano adaptory przetwarzają-

ce drgania igły na sygnał foniczny. Udoskonalano i zmniejszono płyty – tak, że w 1980 r. wprowadzono do produkcji płytę z zapisem cyfrowym

Era kasety

Pierwsze magnetofony kasetowe wprowadził w latach 60. XX wieku Philips. Dzięki małym rozmiarom, wygodzie użycia i niskiej cenie zostały szybko przyjęte przez rynek. Na do-

magnetofony. Niestety, w tamtych czasach na rynku trudno było dostać cokolwiek. Jeśli ktoś kupił już magnetofon, potrzebne mu były jeszcze kasety, bardzo trudno dostępne. Kasetka zawiera zwykle taśmę o grubości 1/8 cala (3,175 mm) i przesuwana się z prędkością 4,76 cm/s. Długość nagrania zależy od rodzaju i długości taśmy, zwykle jest to 30, 60 i 90 minut. Istnieją również miniaturowe wersje magnetofonów – walkmany, bardzo poręczne i proste w obsłudze.

Odtwarzacze CD

Pierwszy raz zostały zaprezentowane przez firmy Philips i Sony w roku 1981, na Japońskich Targach Muzycznych. W ciągu dwóch lat odtwarzacze CD

wprowadzono kolejno na rynek japoński, europejski i amerykański.

Drogie początkowo tak odtwarzacze, jak i płyty, szybko zyskały popularność, a ich cena stała się przystępna dla większości ludzi. Odtwarzacze CD są powszechnie dostępne

i używane. Jedną z wielu zalet płyty kompaktowej (compact disc) jest możliwość odczytywania muzyki na komputerze. Wielu melomanów właśnie w ten sposób umiła sobie długie godziny spędzane przed ekranem

komputera. Muzyka odczytywana jest z płyty kompaktowej – srebrzystego krążka o średnicy 12 cm (czasem 8 cm) i grubości 1,2 mm. Na niewielkim krążku można zapisać do 80 minut muzyki w formacie audio. Płyta jest w znacznym stopniu odporna na uszkodzenia mechaniczne, a nie-

nie plików w formacie MP3 jest nielegalne tylko na dłuższą metę. Można, bowiem legalnie odsłuchiwać ściągniętą muzykę u siebie w domu przez 24 godziny, a następnie wykasować go z dysku. Jak wiemy jest to tylko pobożne życzenie, ponieważ niewiele osób stosuje się do tego zalecenia. – Nie wierzę, żeby ktoś tak robił. Jak już człowiek

Kasety do lamusa

Młynek z trąbą? Nie! To gramofon!

bre w Polsce magnetofony zdomowały się dopiero pod koniec lat 80. Kasetka zyskała powszechne uznanie i w wielu domach szybko pojawiły się

wielkie rysy w zasadzie nie pogarszają jakości dźwięku. Odtwarzacz daje się zminiaturyzować (tzw. discmen) – tak, że można go nosić ze sobą, i zautomatyzować – tak, że możemy łatwo nim sterować nie podnosząc się z fotela. Jakość muzyki jest doskonała, jednak nie zawsze oddaje właściwy utworowi klimat.

Odtwarzacze MP3

MP3 to opracowany w 1991 r. format kompresji danych. Miliony użytkowników tego formatu błogosławią jego twórców, a przedstawiciele firm zajmujących się sprzedażą muzyki zgrzytają zębami ze złości. – To czyste piractwo – wołają. – Nie, to wolność wypowiedzi – twierdzą użytkownicy Internetu. Bowiem format ten popularność zdobył dzięki globalnej pajęczynie.

Wielką zaletą MP3 jest, banalnie prosty dostęp do niezliczonych pokładów muzyki. Jest ona zapisana w ogromnej ilości stron WWW. Ściąga-

ściąganie muzyki to zostawia ją na swoim kompie – mówi 18-letnia Gosia. Ponieważ pliki MP3 mają stosunkowo małą objętość (na płytę, na którą weszłoby 20 piosenek w formacie audio zmieścimy ok. 150 MP3), można je zapisać w pamięci stałej. Odtwarzacze MP3 wyposażone w taką pamięć, są wielkości pudełka od zapalek i są zaopatrzone w słuchawki lub mały głośnik. W swojej pamięci mieszczą od pół godziny do kilku godzin muzyki. Pamięć takiego odtwarzacza ładujemy z komputera za pomocą łącza szeregowego. Odtwarzacze są trwałe, ponieważ nic się tam nie kręci, nie zużywa. Przenośny odtwarzacz nie kołysze dźwiękiem, nie przerywa odtwarzania pod wpływem wstrząsów. Urządzenia te z roku na rok stają się coraz popularniejsze i powoli zaczynają wypierać tak popularne kiedyś discmeny.

M@DZI@

Bez fonii ani rusz!

Muzyka jest muzyką – zrobiona na scenę, podium, czy do kina. Kompozytor nie może czynić ustępstw wobec własnej muzycznej ideologii...

Muzyka filmowa towarzyszy produkcji dzieła filmowego. Tak jak w klasycznych przypadkach, posługuje się dźwiękiem jako tworzywem, ale uwzględnia warunki, które wynikają z konstrukcji filmu (czas, dynamika, faktura).

Tak to było...

Wzajemny związek muzyki i sztuki filmowej sięga czasów filmu niemego. Muzyka pomagała aktorom w wyrażaniu emocji, np. podczas wojny między Polą Negri i Glorią Swanson, reżyser Allan Dwan, zmuszony był wynająć orkiestrę dętą, aby zagłuszyć hałasy dobiegające z planu.

Po co muzyka?

W dzisiejszych czasach muzyka jest temem dla filmów i tworzy osobny dział kultury filmowej. W czołówce najlepszych kompozytorów króluje Hans

zawiera niespodziankę, a filmy, do których tworzy muzykę, okazują się kultowe.

Z kolei największym przebojem Johna Williamsa jest soundtrack z filmu *Jurassic Park*, gdzie kompozytor z udanym skutkiem podkoloryzował nastrój filmu i nadał mu ton thrilleru.

Wśród najbardziej zasłużonych Polaków wymienić należy 3 nazwiska: Zbigniew Preisner, Krzesimir Dębski i Wojciech Kilar, którzy swoją muzyką porywają tłumy i niesamowicie poruszają wyobraźnię.

Niezapomniane melodie

Są piosenki, które sprawiły, że filmy stały się niezapomniane. Bez nich obraz byłby dużo uboższy. Kontemplacyjne *Sound od silence*, pięknie podsumowujące metamorfozę Dustina Hoffmana w *Absolwencie*, szatan śpiewający piosenkę Franka Sinatry w *Adwokacie diabła*, *Dancing Queen* w *Weselu Muriel*, smutne *Yesterday* w *Dawno temu w Ameryce*. Piosenki te sprawiają, że magia kina nabiera coraz nowych form, bez których

Kompozytor John Williams ze słynnym reżyserem Spielbergiem

Zimmer, chwalony przez samego Steve'na Spielberga za muzykę do *Karmazynowego przylotywu*. Zimmer jest mistrzem łączenia muzyki orkiestrowej z elektroniczną. Kiedy napięcie w filmie osiąga punkt kulminacyjny, rytm diametralnie przyspiesza, by potem nagle się uspokoić i urwać. Muzyka nakręca akcję, wtapia się w tło wydarzeń, odgrywając bardzo ważną rolę w podtrzymaniu efektu dynamiki i spójności filmu.

Plejada kompozytorów

Człowiekiem, który przetrwał nowe szlaki, jest – zaraz po genialnym i rozchwytywanym Ennio Morricone – Vangelis (*Łowca androidów*, *1492. Wyprawa do raju*). Każda płyta tego kompozytora

straciłoby ono swoją żywotność. Są też kawałki, które stały się przebojami, jak np. *Everything I do I do it for You* Bryana Adamsa z *Robin Hooda – księcia złodziei*.

***

Muzyka w filmie jest czymś nieodłącznym, co jednocześnie może jednak istnieć poza nim, samodzielnie. Kasowe produkcje wymagają niepowtarzalnej, poruszającej muzyki. Kompozytorzy na równi z reżyserami zyskują uznanie i rozgłos. Trudno przecenić rolę muzyki dla bestsellerów kina światowego. Pewne jest natomiast, że gdy jej słuchamy, pozwala nam nowo przeżywać wydarzenia z ekranu.

marta takoma

CIEKAWOSTKI

1. Pierwszym przebojem filmowym był *Sonny Boy* z filmu *Śpiewający blazen*.
2. Pierwszą Złotą Płytę, przyznaną za milion sprzedanych egzemplarzy, otrzymał Glenn Miller za piosenkę do filmu *Serenada w Dolinie Słońca*.
3. Album z filmową ścieżką muzyczną, który sprzedano w 3 mln egzemplarzy, pochodzi z *Gwiezdnych wojen*.
4. Piosenka filmowa o najdłuższym tytule to: *Jak mogłaś mi uwierzyć, kiedy mówiłem, że cię kocham, jeśli wiesz, że całe życie byłem kłamcą*.
5. Oscara za muzykę filmową w 2004 roku przyznano Janowi P. Kaczmarekowi za kompozycje do filmu *Finding Neverland*.
6. Człowiekiem, który do tej pory zdobył największą liczbę Oscarów, jest Alfred Newman (9 statuetek). Realne szanse na szybkie wyrównanie tego rekordu ma John Williams, który otrzymał już 5 nagród.
7. Złoty Glob za rok 2005 przyznano Howardowi Shore'owi za piosenkę pt. *The Aviator*.

Nie wszystko można zobaczyć

Zastanówmy się co by było, gdyby panowała cisza. Taki stan rzeczy nie spodobałby się na pewno twórcom oprogramowania komputerowego, którzy dbają o to, by ich produkty przyciągały nie tylko oprawą graficzną, ale również tym, czego nie możemy zobaczyć – dźwiękiem.

Skończył się czas, kiedy oprawa dźwiękowa w grach była tylko nikomu niepotrzebnym, niewplywającym na rozgrywkę dodatkiem. Dziś jest motorem napędowym każdego liczącego się tytułu. Podobnie jak w filmach buduje grozę, sprawia, że się uśmiechamy czy też czujemy trud napotykanym przez bohatera przygód. Na prestiżowych imprezach, podobnie jak w przypadku filmów, nagradzane zostają najlepsze produkcje, w tym i te z najlepszym dźwiękiem. Pojęcie dźwięku w grach jest zbyt ogólne, dlatego też powstało wiele kategorii.

w tego typu produkcjach. Podobnie jak

dzieje się na polu bitwy. Spróbujmy sobie wyobrazić trud autorów przy nagrywaniu i tworzeniu setek tysięcy sampli: odgłosy wybuchających

Z komputera dochodzą realistyczne odgłosy uderzenia...

Najlepszy komentarz w grze sportowej

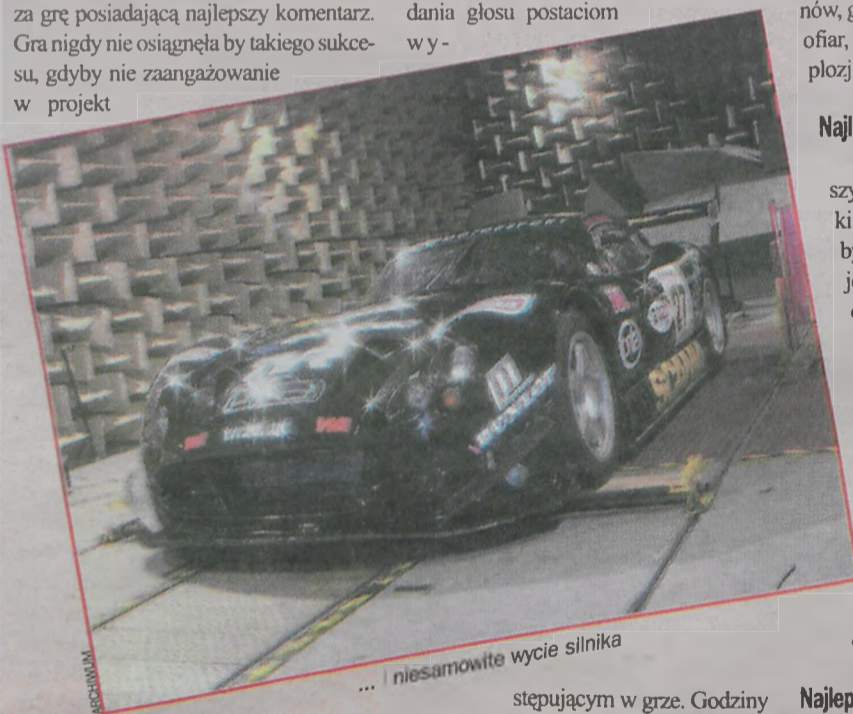
Góruje tu z całą pewnością *ESPN NFL 2005*, wybrany podczas imprezy *G.A.N.G (Game Audio Network Guild)* – za grę posiadającą najlepszy komentarz. Gra nigdy nie osiągnęła by takiego sukcesu, gdyby nie zaangażowanie w projekt

w przypadku nagrywania komentarzy do gier sportowych, również tutaj zatrudnia się sztab aktorów do podkładania głosu postaciom w y -

min, pistoletów, karabinów, granatów, ryk silników, krzyki i jęki ofiar, trzaski spadającego gruzu po eksplozji.

Najlepszy dźwięk w grze wyścigowej

Mikrofony podążające za najlepszymi wozami świata, by usłyszeć ryki ich silników. Tak właśnie stworzona była gra, która – jak dzisiaj się okazuje – zdobyła trofeum za najlepsze dźwięki samochodowe. *G.A.N.G* docenił trud twórców włożony w pracę i otrzymany efekt, jakim jest *Need For Speed Underground 2*. Producenci tego typu gier zmuszeni są często do dalekich podróży w poszukiwaniu interesujących ich marek. Pomyślmy, ile świata musieli zjeździć twórcy ozłoconego, legendarnego *Gran Turismo*, które oferuje graczom kilkaset modeli.

... niesamowite wycie silnika

znanych komentatorów, którzy udzieli swojego głosu do obrazowania tego co dzieje się na ekranie. Do wielkich projektów zapraszani są wielcy ludzie, których honoraria sięgają niekiedy astronomicznych kwot.

Najlepsze dialogi

Grand Theft Auto: San Andreas – to gra, która zachwyciła *G.A.N.G* najlepszym podejściem do spraw dialogów

stępującym w grze. Godziny ślęczenia przed mikrofonem przynoszą oczekiwany sukces po premierze i oddaniu produkcji w ręce spragnionych graczy.

Najlepsze dźwięki w grze

Spośród tysięcy tytułów wyłonił się ten najlepszy, który urzekł nasze uszy odgłosami wojny. Mowa tu o *Call of Duty: Finest Hour*. Póki co, nie istnieje gra, która posiada większy zasób dźwięków oddających w tak niesamowity sposób to, co

Najlepszy dźwięk przestrzenny w grze

Autorzy gier poszli w ślady twórców filmowych i podobnie jak oni wykorzystują w swych produkcjach system *Dolby Surround*, który pozostawia o wiele większe wrażenie po skończonej rozgrywce niż dwugłośnikowy system nagłośnienia. Tu króluje *Chronicles of Riddick: Escape from Butcher Bay*. Sytuacje przedstawione na ekranie możemy przeżywać razem z bohaterem, słyszymy każdy szmer dobiegający z otoczenia. Coś pięknego... (gamer & drops)

Rzecz o piractwie...

Nasza, już chyba narodową, chorobą jest niewątpliwie piractwo. Ściągamy i kopiujemy wszystko bez wyjątku - gry, które nie ukazały się jeszcze na rynku (np. *Gta San Andreas*), filmy będące nierzadko światowymi hitami, kosztującymi autorów krocie, i wiele innych.

Nielegalnie kopiowane jest także oprogramowanie komputerowe, które - niestety - ceną odstrasza nawet najbardziej zamożnych - nie chodzi tu o pospolite aplikacje *Freeware*, które można ściągnąć za darmo, ale o poważne programy takie, jak np. *3ds max 7*, który kosztuje w chwili obecnej 21 tys. zł!

Piractwo, jak sami wiemy, złapało w swoje macki także twórczość muzyczną. Niemal od zawsze Polacy stronili od kupna oryginalnych albumów swoich ulubionych wykonawców, najczęściej ze względu na zbyt dużą cenę. W czasach, kiedy internet był nam obcy, modemy raczkowały, a prawdziwe łącza mieli tylko nieliczni wybrańcy, piractwo - owszem, istniało, ale tylko na bazarach, giełdach i targowiskach. Ofiarą piratów padały kasetki magnetofonowe i płyty CD. Dla klientów rachunek był prosty - ta sama muzyka, ta sama okładka, ta sama jakość, z tą jednak różnicą, że o kilka *dziesiątek* taniej. Rozwiązanie było idealne dla obu stron - piraci zarabiali, klienci się cieszyli, a proceder kwitł w najlepszym.

W chwili upowszechnienia internetu, kiedy mógł cieszyć się nim każdy *standardowy* ludzik, piractwo przybrało postać epidemii. Dziś nasze społeczeń-

moją postawę na temat piractwa w naszej kochanej Polsce. Rzecz miała miejsce nie na giełdzie we Wrocławiu, w Warszawie czy w innych zakątkach, które - można powiedzieć - stworzone są do *tych* celów, ale u nas, w Krotoszynie. Oj, źle myślicie... - nie mówię tu o targu, na którym można co najwyżej *wyrwać* dwukasetowego *jammika*, który uchronił się od deszczu i błota, bo handlarz w geście dobroci nakrył go rozdartą płachtą namiotu, którą i tak sprzedaje jako nową i w żadnym wypadku nieużywaną... Nie! Otóż byłem kiedyś w jednej z... kafejek internetowych. Siedziałem przy komputerze. Nagle wszedł policjant. Pomyślałem sobie: *Oj, będzie kontrola*. Nie bardziej mylnego! Podszedł do lady i poprosił o najnowszą płytę U2, po czym zapłacił 5 zł i jak gdyby nigdy nie wyszedł. To dało mi do myślenia. Oczywiście, on też jest człowiekiem, ale jak mamy (a raczej nasze państwo!) walczyć z piractwem, kiedy ulega mu nawet policja. Póki co, nic nie wskazuje na to, że sytuacja się poprawi. Może kiedyś?

(drops)

Wierna klientka wygrała DVD

W ostatni piątek w autoryzowanym punkcie operatora telefonii komórkowej *Plus Beata Florkowska* otrzymała nagrodę główną w konkursie z okazji 15-lecia istnienia sieci *Liberty* - odtwarzacz DVD. Przy tej okazji zadaliśmy pani Beacie kilka pytań.

Beata Florkowska z córką Agatką i przedstawicielem autoryzowanego punktu Plus GSM

Od kiedy Pani ma telefon w sieci Plus GSM?

Już prawie trzy lata i myślę, że przez najbliższe trzy z niego nie zrezygnuję.

Czy to Pani jedyny numer w tej sieci?

Nie, mamy już dwa telefony w tej sieci, jednego używam ja, a drugiego mój mąż.

Dlaczego wybrała Pani właśnie tę sieć?

Bo ma najbardziej korzystną ofertę wśród operatorów dostępnych na rynku. A także dlatego, że dużo znajomych ma telefon w *Plusie* i dzięki specjalnej usłu-

dze *Swojaki* możemy rozmawiać naprawdę tanio (36 groszy z VAT-em za minutę). Od niedawna rozmawiam jeszcze taniej, dzięki usłudze na darmowe wieczory i weekendy - przy abonamencie za 55 zł brutto, otrzymuję 5 godzin gratis. To naprawdę dużo!

Czy często bierze Pani udział w konkursach organizowanych przez sieć sprzedaży Liberty?

Praktycznie we wszystkich, które są w *Liberty*, ale dopiero teraz uśmiechnęło się do mnie szczęście. Bardzo cieszę się z tej nagrody.

Rozmawiał
Miroslaw Gabrysiak

Jak pudełko zapatek

Jeszcze nie tak dawno zachwycaliśmy się funkcjonalnością i niewielkimi rozmiarami discmanów, jednak teraz niezbyt praktyczne płyty zaczynają nam przeszkadzać. No tak, era odtwarzaczy CD powoli odchodzi w zapomnienie. Czy to oznacza, że nie będzie nam już dane słuchanie muzyki i prezentowanie dobrego stylu jednocześnie? Nic bardziej mylnego! Technika posunęła się do tego stopnia, że możemy nacieszyć ucho ulubioną melodią z odtwarzacza wielkości... pudełka zapatek! Empetrójki zachwycają nie tylko rozmiarami. Radio, dyktafon i aparat w jednym? Teraz to jest możliwe! Zanim jednak ruszysz na łowy za owym cudem, koniecznie zapoznaj się z poniższą tabelą.

FIRMA	MODEL	PAMIĘĆ	CENA	OBSŁUGIWANE PLIKI	SYSTEM	DYKTAFON	RADIO	EKRAN	AKCESORIA W PAKIECIE
CREATIV	MuVo Sport C100	256MB	ok. 399 zł	MP3 i WMA	Win 98SE/2000/ME/XP	-	+	30 mm	pasek na szyję, opaska na ramię, futerał, bateria AAA, instrukcja, płyta CD, stoper, timer, zegar, data
CREATIV	MuVo TX	128MB	205 zł	Mp3 i WMA	Win 98SE/2000/ME/XP	+	-	23mm	słuchawki, bateria AAA, pasek na ramię, futerał z uchwytem, płyta instalacyjna CD, instrukcja, Timer
CREATIV	MuVo	256 MB	359 zł	Mp3 i WMA	Win 98SE/2000/ME/XP	+	+	35mm	słuchawki, futerał, kabel USB, płyta instalacyjna CD, instrukcja, Timer
iRiver	IFP-790	256 MB	459 zł	MP3, WMA, ASF, Ogg	98SE/2000/ME/XP, MAC	+	+	26mm	słuchawki, kabel USB, łańcuszek, pokrowiec, instrukcja, kabel liniowy, płyta instalacyjna CD, Timer, zegar
iRiver	IFP-190TC gun-metal	256 MB	399 zł	MP3, WMA, ASF, Ogg	98SE/2000/ME/XP, MAC	+	+	26mm	słuchawki, kabel USB, łańcuszek, instrukcja, płyta instalacyjna CD, możliwość nagrywania bezpośrednio z wbudowanego radia
iRiver	iFP-180TC	128 MB	319 zł	MP3, WMA, ASF, Ogg	98SE/2000/ME/XP, MAC	+	+	26mm	słuchawki, kabel USB, łańcuszek, instrukcja obsługi, płyta instalacyjna CD, wielojęzyczna obsługa (obsługuje polskie znaki w nazwach plików i w informacjach iD3Tag)
TrekStor	i.Beat Joy	1GB	519 zł	MP3, WMA, WAV	Win 98SE/2000/ME/XP	+	-	35mm	słuchawki, bateria AAA, kabel USB, CD z oprogramowaniem, instrukcja obsługi, obsługiwane języki: angielski, niemiecki
TrekStor	USB MusicStick 250	256MB	519 zł	MP3, WMA, WAV, ASF	98SE/2000/ME/XP, MAC, Linux	+	+	32mm	słuchawki, płyta CD, kabel USB, kabel audio, instrukcja, pasek na szyję, obsługiwane języki: niemiecki
TrekStor	i.Beat 120	256MB	299 zł	MP3, WMA, WAV	Win 98/2000/ME/XP	+	+	34mm	słuchawki, kabel USB, bateria AAA, płyta CD, instrukcja, obsługiwane języki: angielski, niemiecki